ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

The Relationship between Academic Administration of School Administrators and Teachers' Performance Effectiveness under the Phrae Provincial Office of the Department of Learning Encouragement

ทรนง ใจจืด[1] อิศเรศ จันทร์เจริญ[2] วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์[3]
Toranong Jaijued, Itsared Chanjarean, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรเป็นครูจำนวน 135 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน กำหนดขนาดด้วยตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00 เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.36, S.D. = 0.60) โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล การนิเทศติดตาม และการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.29, S.D. = 0.55) โดยความพึงพอใจในการทำงานของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดแก่ผู้เรียน และความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ตามลำดับ และ 3) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=.870, p<.001) โดยการนิเทศติดตามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมสูงสุด

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารงานวิชาการ; ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

Received: 2026-06-30 Revised: 2026-10-31 Accepted: 2026-11-02

[1] สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiang Rai College. E-mail: Kengtoranong3499@gmail.com

[2] อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. E-mail: citsared@gmail.com

[3] อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. Corresponding author E-mail: Dr.W.siriirth@gmail.com

This study aimed to examine 1) school administrators' academic administration, 2) teachers' performance effectiveness, and (3) the relationship between these variables under the Phrae Provincial Office of the Department of Learning Encouragement. A quantitative research approach was employed. The population comprised 135 teachers. The sample size of 103 teachers was determined using the Krejcie and Morgan table, and participants were selected through stratified random sampling based on institution size. Data were collected via an online questionnaire employing a five-point rating scale. The content validity of the instrument was verified using item–objective congruence (IOC) indices, which ranged from 0.60 to 1.00. Data were analyzed using means, standard deviations, and Pearson's correlation coefficients.

The findings revealed that 1) overall academic administration was rated at a high level ($\bar{X}$ = 4.36, SD = 0.60). Learning process development had the highest mean, followed by instructional management and assessment, supervision and monitoring, and curriculum development, respectively. 2) Overall teachers' performance effectiveness was rated at a high level ($\bar{X}$ = 4.29, SD = 0.55). Teachers' job satisfaction had the highest mean, followed by adaptability to internal and external environmental changes, efficient resource allocation, learning outcomes achieved by learners, and teachers' ability to use instructional media, innovations, and technology, respectively. and 3) Academic administration was positively and significantly correlated with teachers' performance effectiveness ($r = .870$, $p < .001$). Among the academic administration dimensions, supervision and monitoring had the highest correlation with overall teachers' performance effectiveness.

Keywords: Academic Administration; Teachers' Performance Effectiveness;
School Administrators

บทนำ (Introduction)

การส่งเสริมการเรียนรู้เป็นภารกิจสำคัญในการพัฒนาศักยภาพบุคคลและขยายโอกาสทางการศึกษา พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 (2566) อธิบายเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ว่า มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนได้รับโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียน ผู้ที่พ้นวัยเรียน และผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร รวมทั้งพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ภารกิจดังกล่าวนำมาสู่ความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และการจัดระบบสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างการบริหารกับการจัดการเรียนรู้ของครู Hallinger (2011: 127 ผู้วิจัยแปล) อธิบายว่า ภาวะผู้นำเพื่อการเรียนรู้ดำเนินอยู่ภายใต้บริบทขององค์การและสภาพแวดล้อม โดยอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดผ่านกระบวนการและเงื่อนไขระดับสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังระบุช่องทางที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำกับการเรียนรู้ ได้แก่ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย โครงสร้างและกระบวนการทางวิชาการ และบุคคล (Hallinger,

2011: 129 ผู้วิจัยแปล) จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาการบริหารงานวิชาการควบคู่กับการปฏิบัติงานของครู โดยกำหนดขอบเขตการบริหารงานวิชาการในการศึกษาครั้งนี้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล และการนิเทศติดตาม

ในบริบทของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นภารกิจที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ดังปรากฏการจัดอบรมครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Active Learning ระหว่างวันที่ 6–9 สิงหาคม พ.ศ. 2567 เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก และเชื่อมโยงการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลกับทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของผู้เรียน (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2567) การดำเนินงานดังกล่าวเป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยพิจารณาว่า การสนับสนุนงานวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูอย่างไร โดยการศึกษาครั้งนี้พิจารณาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูทั้ง 5 ด้าน คือ ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดแก่ผู้เรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากร และการปรับตัวต่อสภาวะแวดล้อม

สำหรับจังหวัดแพร่ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนแผนส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2568–2570 ระหว่างวันที่ 8–10 ตุลาคม พ.ศ. 2568 (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่, 2568ข) อีกทั้งในปี พ.ศ. 2567 มีการประชุมร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” จำนวน 4 แห่ง เกี่ยวกับโครงการทุนการศึกษาเด็กสภาวะยากลำบากในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือและการบันทึกข้อมูลผู้รับทุน (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่, 2567) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนภารกิจด้านการขับเคลื่อนแผนและการสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการมีข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและการปฏิบัติงานของครู เพื่อประกอบการพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับภารกิจของจังหวัด ประเด็นที่ยังควรพัฒนาในจังหวัดแพร่ที่สะท้อนจากงานวิจัยของ จิรพันธ์ จันหนิ้ว และคณะ (2565: 52) พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่วิธีพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบยังมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และงานวิจัยของธัญญารัตน์ สวนจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย (2569: 789-792) พบว่า เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด แต่มีข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ งบประมาณ และความเสถียรของอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล

จากบริบทและภารกิจดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนางานวิชาการ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู และการกำหนดประเด็นนิเทศติดตามให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยมุ่งศึกษาตัวแปร 2 กลุ่ม ได้แก่

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีแนวคิดสนับสนุนจากงานวิจัยของศุภชัย บุญนาง และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2566: 257) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล และการนิเทศติดตาม

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู หมายถึง ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาผลที่เกิดกับผู้เรียน การทำงานของครู และสภาพสนับสนุนการปฏิบัติงาน มีแนวคิดสนับสนุนจากงานวิจัยของภูวณน ถามูลแสน และคณะ (2567: 157) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดแก่ผู้เรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ จากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จำนวน 8 แห่ง รวมทั้งสิ้น 135 คน ตามรายงานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2568 (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่, 2568ก)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 103 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (1970) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา โดยจัดสรรจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นตามสัดส่วนของประชากร แล้วสุ่มครูภายในแต่ละชั้นให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยดำเนินการในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 8 แห่ง

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2569

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำนวน 40 ข้อ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล และการนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของครู จำนวน 30 ข้อ ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดแก่ผู้เรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ จัดทำข้อคำถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ ที่ศึกษา และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา อำเภอปงและอำเภอจุน แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ จำนวน 40 ข้อ และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s alpha coefficient) โดยรวมเท่ากับ .936 และ .990 ตามลำดับ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .965

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากวิทยาลัยเชียงรายถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ประสานสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms ให้ครูผู้สอนที่ได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระยะเวลาตอบแบบสอบถามและติดตามการตอบระหว่างวันที่ 10 ตุลาคม 2568 ถึง 10 ธันวาคม 2568 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.3 ตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ก่อนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ความถี่และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งภาพรวมและรายด้าน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560: 83)

4.3 วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งภาพรวมและรายด้าน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560: 83)

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product–moment correlation coefficient) ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนภาพรวมของตัวแปรทั้งสอง และความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านกับคะแนนประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูภาพรวม พร้อมรายงานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า p

การแปลผลระดับความสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560, อ้างถึงใน ศิริรัตน์ อินดี และอดุลย์ วังศรีคูณ, 2565: 82) โดยพิจารณาขนาดความสัมพันธ์จากค่าสัมบูรณ์ของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และพิจารณาทิศทางความสัมพันธ์จากเครื่องหมายบวกหรือลบ โดยเกณฑ์ที่แหล่งดังกล่าวรายงานกำหนดให้ค่า 0.81–1.00 อยู่ในระดับสูง 0.61–0.80 ค่อนข้างสูง 0.41–0.60 ปานกลาง 0.21–0.40 ค่อนข้างต่ำ และ 0.01–0.20 ต่ำ

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 103 คน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 72 คน คิดเป็น ร้อยละ 69.90 มีอายุ 41 –50 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.89 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 78.64 ตำแหน่ง ครูกศน. ตำบล จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 62.14 ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 67.96

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.36, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =4.39, S.D.=0.58) รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ($\overline{X}$ =4.37, S.D.=0.57) การนิเทศติดตาม ($\overline{X}$ =4.34, S.D.=0.65) และการพัฒนาหลักสูตร ($\overline{X}$ =4.32, S.D.=0.61) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดแพร่	**ระดับการบริหารงานวิชาการ**		**การแปลผล**	**ลำดับ**
	n = 103			
	$\overline{X}$	**S.D.**		
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.32	0.61	มาก	4
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.39	0.58	มาก	1

3. การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล	4.37	0.57	มาก	2
4. การนิเทศติดตาม	4.34	0.65	มาก	3
รวม	**4.36**	**0.60**	**มาก**	

3. ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.29, S.D.=0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยความพึงพอใจในการทำงานของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =4.35, S.D.=0.55) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก ($\overline{X}$ =4.32, S.D.=0.55) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ =4.29, S.D.=0.53) ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดแก่ผู้เรียน ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.53) และความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ($\overline{X}$ =4.23, S.D.=0.58) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของครู	**ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู** n = 103		**การแปลผล**	**ลำดับ**
	$\overline{X}$	**S.D.**		
1. ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดแก่ผู้เรียน	4.28	0.53	มาก	4
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.35	0.55	มาก	1
3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู	4.23	0.58	มาก	5
4. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	4.29	0.53	มาก	3
5. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก	4.32	0.55	มาก	2
รวม	**4.29**	**0.55**	**มาก**	

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .870$, $p < .001$) เมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการนิเทศติดตามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = .842$) รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ($r = .833$) การพัฒนาหลักสูตร ($r = .826$) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($r = .799$) ตามลำดับ โดยทุกด้านมีค่า $p < .001$ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวม (n = 103)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	**ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวม**		**แปลผล**
	r	p	
1. การพัฒนาหลักสูตร	.826	< .001	มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	.799	< .001	มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับค่อนข้างสูง
3. การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล	.833	< .001	มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง
4. การนิเทศติดตาม	.842	< .001	มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง
รวม	**.870**	< .001	มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของครูโดยตรง การสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียน เลือกวิธีจัดการเรียนรู้ และประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน จึงเป็นการดำเนินงานที่ครูสามารถรับรู้ได้จากการปฏิบัติงานประจำ ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ยังอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรต้องพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน และบริบทพื้นที่ เมื่อพิจารณาบริบทเฉพาะของจังหวัดแพร่ งานวิจัยของ จิรพันธ์ จันหนิ้ว และคณะ (2565: 52) ใน กศน.อำเภอลอง ชี้ว่าการร่วมกำหนดวิธีพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบยังเป็นประเด็นที่ควรส่งเสริมเพิ่มเติม การสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนและปรับกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเป็นงานที่มีความสำคัญต่อบริบทการศึกษานอกระบบในพื้นที่ ส่วนการพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยความต้องการของผู้เรียนกับความคิดเห็นของชุมชนและเป้าหมายสถานศึกษา การประสานงานของหลายฝ่ายมากกว่าการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวัน

ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย บุญนาง และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2566: 257) ที่อธิบายว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยผู้บริหารต้องจัดการให้ครูและบุคลากรสามารถดำเนินงานวิชาการและจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ งานวิจัยดังกล่าวพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แม้ระดับผลการประเมินและลำดับรายด้านจะแตกต่างจากการศึกษาครั้งนี้ แต่สะท้อนการรับรู้เชิงบวกต่อการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาเช่นเดียวกัน

2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความพึงพอใจเกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณค่าของงาน ความภาคภูมิใจ และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา หากครูรับรู้ว่าตนมีบทบาทในการดำเนินงานและได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม ก็อาจประเมินความพึงพอใจในการทำงานในระดับสูง ส่วนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ยังอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการใช้เทคโนโลยีต้องอาศัยทั้งทักษะของครู ความพร้อมของเครื่องมือ และการเลือกใช้ให้เหมาะกับผู้เรียน สำหรับบริบทจังหวัดแพร่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพันธ์ จันหนิ้ว และคณะ (2565: 52) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่พบใน กศน.อำเภอลอง อาจเป็นเงื่อนไขแวดล้อมที่ช่วยให้ครูเห็นความหมายและคุณค่าของการทำงานร่วมกับชุมชน และจากงานวิจัยของ ธัญญารัตน์ สวนจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย (2569: 792) ที่รายงานข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ งบประมาณ และอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนใน สพป.แพร่ เขต 1 การนำเทคโนโลยีมาใช้ต้องอาศัยความพร้อมของระบบสนับสนุนด้วย

ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติการย์ ฤทธิชัยนุวัฒน์ และคณะ (2567: 187-188) ที่เสนอว่าการมอบหมายงานอย่างเหมาะสม การเปิดโอกาสให้ครูตัดสินใจ และการรับรู้ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของสถานศึกษา อาจช่วยอธิบายความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยงานดังกล่าวพบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ผลประสิทธิผลโดยภาพรวมยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวณน ถามูลแสน และคณะ (2567: 159) พบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการนิเทศติดตามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการทำงาน การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู โดยเฉพาะการนิเทศติดตามที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและครูร่วมกันพิจารณาปัญหาและแนวทางปรับปรุงงาน จึงอาจอธิบายได้ว่า เมื่อครูรับรู้การบริหารงานวิชาการในระดับสูง ก็มีแนวโน้มประเมินประสิทธิผลการปฏิบัติงานในระดับสูงด้วย

ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger (2011: 129 ผู้วิจัยแปล) ที่เสนอว่าภาวะผู้นำเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ผ่านวิสัยทัศน์และเป้าหมาย โครงสร้างและกระบวนการทางวิชาการ และบุคคล ซึ่งช่วยอธิบายบทบาทของผู้บริหารในการจัดเงื่อนไขสนับสนุนการทำงานของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวณน ถามูลแสน และคณะ (2567: 154) ซึ่งพบว่าปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย บุญนาง และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2566: 249) ซึ่งพบว่าการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยสะท้อนความสัมพันธ์จากการรับรู้ของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวัดประสิทธิผลครอบคลุมทั้งผลที่เกิดแก่ผู้เรียน การทำงานของครู และสภาพสนับสนุนระดับสถานศึกษา จึงควรตีความภายในขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ อีกทั้งการเก็บข้อมูลตัวแปรทั้งสองจากผู้ตอบกลุ่มเดียวกันอาจมีผลต่อขนาดความสัมพันธ์ และผลการศึกษานี้ยังไม่สามารถยืนยันความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลได้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

การวิจัยครั้งนี้ให้ข้อค้นพบเฉพาะบริบทของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูตามการรับรู้ โดยการนิเทศติดตามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมสูงสุดในบรรดางานวิชาการทั้ง 4 ด้าน รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การนิเทศติดตามเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญควบคู่กับการพัฒนางานวิชาการด้านอื่น

เมื่อนำผลระดับตัวแปรมาพิจารณาร่วมกัน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และความพึงพอใจในการทำงานของครูเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของตัวแปรแต่ละชุด ขณะที่การพัฒนาหลักสูตรและความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ยังอยู่ในระดับมาก จึงสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดประเด็นพัฒนา โดยรักษาการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และความพึงพอใจในการทำงาน พร้อมทบทวนการพัฒนาหลักสูตรและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีผ่านการนิเทศติดตามที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศติดตามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ข้อมูลประกอบการพัฒนาการนิเทศติดตามให้เป็นกระบวนการร่วมระหว่างผู้บริหารและครู โดยกำหนดประเด็นนิเทศจากปัญหาการปฏิบัติงาน ให้ข้อมูลย้อนกลับ และติดตามการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับการบริหารงานวิชาการด้านอื่น แม้ยังอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูร่วมทบทวนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทพื้นที่ โดยใช้ข้อมูลจากการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียนประกอบการปรับปรุง

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในกลุ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ดังนั้นสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ควรสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะและความพร้อมด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู เพื่อจัดการสนับสนุนให้เหมาะสมกับแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้ควรตรวจสอบสภาพจริงก่อนกำหนดกิจกรรมพัฒนาหรือจัดสรรทรัพยากร

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาด้วยวิธีเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศติดตาม การพัฒนาหลักสูตร และการใช้เทคโนโลยี เพื่ออธิบายเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยและกำหนดแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

2.2 ควรพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยแยกผลการปฏิบัติงานระดับครู ผลที่เกิดกับผู้เรียน และสภาพสนับสนุนระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน รวมทั้งใช้ข้อมูลจาก

หลายแหล่ง เช่น การสังเกตการจัดการเรียนรู้ ผลงานครู และหลักฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.3 ควรศึกษาการนำแนวทางนิเทศติดตามแบบมีส่วนร่วมไปใช้ โดยเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินงาน และมีกลุ่มเปรียบเทียบตามความเหมาะสม เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานของครูและผลที่เกิดกับผู้เรียนเพิ่มเติมจากข้อค้นพบด้านความสัมพันธ์ของการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2567). **กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดอบรมครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Active Learning**. กรมส่งเสริมการเรียนรู้.

จิรพันธ์ จันหนิ้ว ธีระภัทร ประสมสุข สุรัตน์ ศรีดาเดช และประกอบ สาระวรรณ. (2565). แนวทางการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาโดยชุมชนของศูนย์การส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลอง จังหวัดแพร่. **วารสารปัญญา.** 29(3): 45-60.

ฐิติการย์ ฤทธิชัยนุวัฒน์ สุชาดา นันทะไชย และวรรณวิศา สืบนุสรณ์ คล้ายจำแลง. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบอไจล์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. 13(2): 179-190.

ธัญญารัตน์ สวนจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย. (2569). การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมระบบนิเวศการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1. **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี**. 9(4): 782-797.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 10. สุวีริยาสาส์น.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. (2566, 19 มีนาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 140 ตอนที่ 20 ก. 60-72.

ภูวณน ถามูลแสน สุรัตน์ ดวงชาทม และทัศนา ประสานตรี. (2567). ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 13(49): 153-163.

ศุภชัย บุญนาง และวรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2566). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ. **วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร.** 6(2): 248-260.

ศิริรัตน์ อินดี และอดุลย์ วังศรีคูณ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. **Journal of Roi Kaensarn Academi**. 7(6): 77-91.

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่. (2567, 28 มิถุนายน). **ร่วมประชุมการดำเนินโครงการแนวปฏิบัติที่ดี โครงการทุนการศึกษาเด็กสภาวะยากลำบากในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือ ประจำปีงบประมาณ 2567**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://phrae.dole.go.th/?p=5358 สืบค้นเมื่อ29 เมษายน 2569.

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่. (2568ก). รายงานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2568. **รายงานภายใน.**

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่. (2568ข, 9 ตุลาคม). **โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนแผนส่งเสริมการเรียนรู้ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ (พ.ศ. 2568–2570).** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://phrae.dole.go.th/?p=7570 สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2569.

Hallinger, P. (2011). Leadership for learning: Lessons from 40 years of empirical research. **Journal of Educational Administration**. 49(2): 125-142.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.